

Millî Reasürans T.A.Ş.
adına sahibi
Caht NÖMER

İnceleme Kurulu
BAŞKAN
Toygun DAĞLIER
ÜYE

Barbaros YALÇIN
ÜYE

Candan EVREN
ÜYE

Hüseyin YUNAK

Yazı İşleri Müdürü
Y. Kemal ÇUHACI

Sanat Yönetmeni
Melek ERDOĞAN

Basım-Yayın Koordinatörü
Günhan SÜERDEM

Dizgi
Alphagraphics

Renk Ayrımı
ESER RÖPRODÜKSİYON

Baskı
CEYMA MATBAASI

Merkez
Asırefendi Cad.
Türkiye Han no : 33
34430 Sirkeci / İSTANBUL
TEL : 511 90 00 (9 Hat)

3 Ayda bir yayınlanır.

Dergide yer alan yazıların
içeriginden yazı sahipleri
sorumludur.

İÇİNDEKİLER

<i>Reasürör Gözüyle</i>	3
<i>1991 Yılı Yangın Sigortaları Neticeleri</i>	4
<i>İpotek Alacaklısı Sigortaları</i>	9
<i>Ülkemizde Hayat Sigortalarının 62 Yıllık Öyküsü</i>	12
<i>Türkiye'deki Deprem Sigorta Kümüelleri</i>	17
<i>Sigortacılık Bir Meslek midir ?</i>	19
<i>Yabancı Basından Haberler</i>	22

Reasürör Gözüyle

Şirketimiz Millî Reasürans T.A.Ş.'nin kurulduğu sırada henüz 6. yılında olan Genç Türkiye Cumhuriyeti, her alanda olduğu gibi sigortacılık sektöründe de hem yetişmiş eleman ve bilgi birikiminin eksikliğini, hem de döviz sıkıntısını fazlasıyla hissetmekteydi.

19 Temmuz 1992 tarihinde Türk Sigortacılık Sektöründe 63. faaliyet yılını tamamlayacak olan Millî Reasürans, esas itibarıyla Genç Cumhuriyetimizin o tarihlerde en çok ihtiyaç duyduğu dövizin reasürans yoluyla dış ülkelere akışını kısmen de olsa azaltmak amacıyla kurulmuştur. Bunun yanı sıra sigorta şirketlerimizin 1929 yılından bugüne ihtiyacı olan her türlü eksikliği ve yetersizliği elinden geldiğince kapamaya çalışarak görevini en iyi şekilde yapmış ve bugün dünyanın önde gelen 100 reasürans şirketi arasına 82. olarak girmiştir.

Şirketimizin bir yayın organı olan Reasürör Dergisi, Millî Reasürans'ın bugüne kadar sadık kaldığı çalışma prensiplerine uygun olarak, sektörümüzde varolan teknik ve istatistiki bilgi açığını elinden geldiğince doldurmaya çalışmaktadır. Bu amaca hizmet etmek üzere Millî Reasürans'ın istatistiki bilgi kaynaklarını sektörümüzün hizmetine sunmakta, ayrıca ortak bir platform oluşturarak teknik bilgilerin sektöre daha hızlı bir şekilde ulaşmasına elinden geldiğince yardımcı olmaktadır.

Şirketimizin sektörde 63. yılını doldurduğu sırada yayın hayatında 1. senesini tamamlamış olan Dergimiz, bu işlevlerini önümüzdeki yıllarda da daha iyiye, daha güzele doğru giderek yerine getirecektir.

1991 Yılı Yangın Sigortaları Neticeleri

Bilindiği gibi, T.C. Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü'nün 7.8.1990 tarih ve Bak. II-III-52138-36611 sayılı talimatıyla 1.10.1990 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Yangın Sigortaları için yürürlükte bulunan tarife ve talimatları, serbest ekonomi görüşü paralelinde ve sigortacılık endüstrisinin gelişmesine yönelik olarak yürürlükten kaldırılmış ve serbest tarife sistemine geçilmiştir. 1990 yılında üç aylık kısa bir uygulama dönemini kapsamına rağmen, sigorta şirketlerimizin serbest tarifeyi sadece fiyatta rekabet olarak algılamaları sebebiyle,

1990 yılı yangın sigortaları neticelerini olumsuz yönde etkileyen ve haksız rekabete yol açan uygulamalardan bir kısmını ortaya koymayı, endüstrimizin ve sigorta şirketlerimizin arasında olması gereken sağlıklı ilişkilerin geleceği açısından faydalı bulduğumuzu, daha önceki sayılarımızda müteaddit vesilelerle belirtmeye çalışmıştık.

Kurulduğu günden bu yana konumu ve işlevleri açısından endüstrimizin gelişmesine katkıda bulunmayı gaye edinen ve sigorta konularında tarafsız ve objektif olmayı benimseyen Şirketimizin bütün iyi niyetli uyarılarına rağmen ve 1990 yılının olumsuz neticeleri ortada

iken, şirketlerimizin 1991 yılında da rizikonun karşılığını almadan büyük fiyat indirimlerine gittikleri ve yükselen hasar trendine bağlı olarak yangın sigortaları neticelerinin olumsuz yönde etkilendiği tarafımızdan müşahade edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 1990 yılında geçilen serbest tarife sisteminde fiyatları büyük ölçüde indirilen, sigorta bedeli 1 milyar liranın üzerindeki 2068 adet büyük rizikonun yangın sigortası fiyatlarında, 1991 yılında ikinci bir indirim yapılmış ve sigorta şirketlerimizin 1991 yılı yangın prim istihsalı artış oranının enflasyon değerinin çok altında belirlenmesine sebep olmuştur.

**1990 - 1991 Karşılaştırmalı Büyük Rizikolar Listesi
(Dilimlere Göre Yıllık Toplam)**

Dilimler (1.000 TL.)	1990 %100 Sigorta Bedeli (1.000 TL.)	1990 Primi (TL.)	Riziko Adedi	1991 %100 Sigorta Bedeli (1.000 TL.)	1991 Primi (TL.)	Riziko Adedi
1.000.000 - 9.999.999	5.209.946.251	16.474.314.838	803	2.680.879.638	7.330.714.710	375
10.000.000 - 19.999.999	6.971.069.243	20.744.961.215	507	7.706.501.453	19.171.639.492	567
20.000.000 - 29.999.999	4.695.266.308	13.398.891.744	202	6.801.110.513	15.295.973.548	288
30.000.000 - 49.999.999	8.762.309.340	27.628.697.866	231	10.100.353.862	22.969.129.743	271
50.000.000 - 99.999.999	12.824.473.899	38.539.627.288	187	19.366.424.300	41.403.144.887	276
100.000.000 - 249.999.999	15.405.067.066	44.471.078.122	103	29.634.292.518	61.028.148.432	192
250.000.000 - ve üstü	17.700.833.011	35.233.912.939	35	51.722.196.191	87.886.931.242	99
Toplam	71.568.965.118	196.491.484.012	2.068	128.011.758.475	255.085.682.054	2.068

Yukarıdaki tablonun analizini kısaca iki yönde yapmaya çalıştığımızda sigorta şirketlerimizin rekabet uğruna göze aldıkları prim kaybının hangi boyutlara ulaştığını ve sigortayı esasen yaptırmak zorunda olan sanayi sektörüne rizikonun karşılığı alınmadan ne kadar büyük bir prim portföyünün aktarıldığını kolayca görebiliriz.

2068 adet büyük riziko itibarıyla;

Sigorta Bedeli (TL.)	Artış (%)	Prim TL	Artış (%)	Ortalama Fiyat (%)
1990 71.568.965.118.000	-	196.491.484.012	-	2.745
1991 128.011.758.475.000	78.86	255.085.682.054	29.82	1.993

Görüldüğü gibi, 2068 adet büyük rizikonun 1991 yılında 1990 yılına nazaran sigorta bedellerinde % 78.86 oranında büyük bir artışa ve sigorta şirketlerimizin yükledikleri sorumluluğun büyümesine kar-

şılık, primdeki artış ancak % 29.82 seviyesinde kalmıştır. Ortalama fiyatta ise 1990 yılında esasen indirilmiş olan fiyatlardan % 27.4 oranında ikinci bir indirimle gidilmiştir. Konuyu sigorta şirketlerimizin göze

aldığı prim kaybı yönünden ele aldığımızda daha çarpıcı neticeler ortaya çıkmaktadır. 1991 yılı sigorta bedelleri toplamına 1990 ve 1991 yılı ortalama fiyatlarının uygulanması halinde;

1991 Toplam Sigorta Bedeli (TL.)	Prim (TL.)	Ortalama Fiyat %0
128.011.758.475.000	351.392.277.013	2.745 (1990)
128.011.758.475.000	255.085.682.054	1.993 (1991)
2068 Büyük Rizikoda Prim Kaybı	96.306.594.959	

Görüldüğü gibi, sigorta şirketlerimiz, 2068 adet büyük rizikonun yangın sigortası için 96.3 milyar lira gibi büyük bir prim kaybını, rekabet uğruna göze almışlardır. Bu kaybın 1991 genel prim istihsalı olan 632.5 milyar liraya nispeti % 15.22 gibi hiç de küçümsene-

meyecek bir orandadır.

Endüstrimizin fiyatlandırma konusundaki sorunlarını kısaca belirttikten sonra şimdi bunların 1991 Yangın Sigortaları neticelerine yansımalarını birlikte incelemeye çalışalım.

Mayıs 1992 tarihi itibarıyla sigorta şirketlerinden temin et-

tiğimiz neticelere göre, Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketleri 1991 yılında direkt işlerde Yangın branşı olarak 632.5 milyar lira prim istihsalı yapmışlar, 246.2 milyar lira tazminat ödemişler ve 105.3 milyar lira da muallâk hasar ihtiyatı ayırmışlardır.

Türkiye'de Faaliyette Bulunan Sigorta Şirketlerinin Son On Yıllık Yangın Direkt İşler Prim-Ödenen Hasar-Muallâk Hasar Durumu (Milyon TL.)

Yıllar	Prim	Artış %	Ödenen Tazminat	Artış %	Ödenen Hasar/ Cari Yıl Primi	Muallâk Hasar	Artış %
1982	11.500	-	2.700	-	23.48	1.600	-
1983	14.500	26.08	3.700	37.03	25.51	1.900	18.75
1984	23.500	62.06	3.800	2.70	16.17	4.400	131.57
1985	34.200	45.53	7.100	86.84	20.76	6.400	45.45
1986	51.700	51.16	8.500	19.71	16.44	11.300	76.56
1987	83.200	60.92	22.000	158.82	26.44	14.100	24.77
1988	144.900	74.15	37.100	68.63	25.60	14.800	4.96
1989	259.100	78.81	62.800	69.27	24.23	24.900	68.24
1990	438.100	69.08	139.300	121.81	31.80	77.000	209.24
1991	632.500	44.37	246.200	76.74	38.92	105.300	36.75

5. Sayfadaki tabloda görüleceği gibi, 1991 yılı prim istihsalinde 1990 yılına nazaran % 44.37 oranında ve enflasyon değerinin çok altında bir artış sağlanabilmiştir. Bunda şirketlerimizin fiyatta rekabet uğruna göze aldığı prim kaybının

büyük etkisi olmuştur.

1991 yılında ödenen tazminatta 1990 yılına göre % 76.74 oranında yüksek bir artış olmuş ve şirketlerin ayırdığı muallak hasar ihtiyatında da bir önceki yıla göre % 36.75 oranında bir artış meydana gelmiştir. 1991

yılında da maalesef meydana gelen çok sayıda orta büyüklükteki hasar, yangın branşı Kâr-Zarar durumunu olumsuz yönde etkilemiş ve hasar yönünden kötü bir dönem yaşanmıştır.

1991 Yılında Meydana Gelen ve 1 Milyar Lirayı Aşan Büyük Hasarlar

Hasar tarihi	Riziko Adı ve Yeri	Ödenen + Muallak %100 Hasar (TL.)
27.01.1991	Yalova Elyaf Sn. - Yalova	5.521.438.477
05.02.1991	Gür Elektronik Sn. - İstanbul	3.045.066.491
16.02.1991	Vatan 2 Plastik Fab. - İstanbul	2.237.213.275
24.02.1991	Turbo Filtre Sn. - İstanbul	1.088.846.160
01.03.1991	Vebsan Vernik Sn. - İstanbul	1.470.417.554
24.03.1991	Mutlular Tekstil Sn. - İstanbul	5.081.011.276
07.05.1991	Sancak Tül Fab. - İstanbul	2.608.960.000
6/7.07.1991	İstanbul ve Civarı (Seylap)	9.560.423.477
08.07.1991	General Motor Sn. İzmir	3.344.696.165
09.07.1991	Raks Elektronik Sn. - Manisa	4.532.443.671
23.07.1991	Aytek İş Merkezi - İstanbul	3.900.588.618
03.08.1991	Ritaş Mensucat Boyaları Sn. - Gaziantep	3.941.960.000
28.08.1991	Konfor Yatak Sn. - İstanbul	6.727.962.648
20.09.1991	İskenderun ve Demir Çelik Sn. (Fırtına)	1.300.000.000
5/6.10.1991	İstanbul ve Civarı (Seylap)	9.379.700.363
13.10.1991	Yarımca Gübre Fab. - Kocaeli (Dz. Arc. Çrp.)	3.228.750.000
17.10.1991	TARİŞ Menemen Tes. - İzmir	1.000.000.000
27.10.1991	Halki Palas - İstanbul	6.850.000.000
08.12.1991	Zeki Triko Fab. - İstanbul	4.071.793.530
08.12.1991	Kamelya Tur Tatil Köyü - Antalya (Fırtına)	1.285.000.000
16.12.1991	Kaya Ticaret Mağazası - İstanbul	1.435.904.662
23.12.1991	Bursa Çimento Sn. - Bursa	1.055.000.000
25.12.1991	Çetinkaya Giyim Mağazaları - İstanbul	2.971.340.000
30.12.1991	Kilise Han - İstanbul	1.557.700.000
30.12.1991	Tekfen Dış Ticaret - İstanbul	1.000.200.000

Tabloda görüleceği üzere, 1991 yılında 1 milyar lirayı aşan 25 adet, 4 milyar lirayı aşan 8 adet, 5 milyar lirayı aşan 6 adet hasar meydana gelmiştir. Hasar trendinin 1990 ve 1991 yıllarında olduğu gibi yükselerek devamı halinde piyasamızın ileride karşılaşılabileceği problemlerin alınacak acil tedbirler konusunda düşünmeyi gerektirdiği açıktır.

**Türkiye'de Faaliyette Bulunan Sigorta Şirketlerinin
On Yıllık Yangın Direkt İşler Hasar -Prim
Oranları (Cari Rizikolar İhtiyatı ve Muallâk Hasarlar Dahil)**

1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
₺ 30.48	30.72	30.86	30.52	29.13	34.00	34.00	29.17	50.14	48.34

Yangın sigortalarında hasar-prim münasebeti (cari rizikolar ihtiyatı ve muallâk hasarlar dahil) 1991 yılında % 48.34 oranında gerçekleşmiştir. 1992 yılının ilk beş ayında 1 milyar lirayı aşan 11 adet hasarın meydana gelmesi de hasar trendinin 1990 ve 1991 yıllarında olduğu gibi olumsuz yönde devam edebileceğini göstermektedir.

**1.1.1992 - 31.5.1992 Tarihleri Arasında Meydana Gelen
ve 1 Milyar Lirayı Aşan Büyük Yangın Hasarları**

Hasar tarihi	Riziko Adı ve Yeri	Ödenen + Muallâk %100 Hasar (TL.)
06.01.1992	R. Okur (4 Tekne) - Antalya	1.700.000.000 (1)
21.01.1992	Enta İplikçilik Ltd. Şti. - İstanbul	1.300.000.000 (1)
27.01.1992	Aslı Ayakkabı Malz. Sn. ve Tic. Ltd. ve Aslıcan Laminasyon - İstanbul	1.220.000.000 (2)
22.02.1992	Uğur Tüketim Maddeleri Pazarlama ve Tic. San. Ltd. - Van	2.747.609.000 (2)
28.02.1992	Güler Ayakkabı San. A.Ş. - İstanbul	1.320.000.000 (2)
13.03.1992	Erzincan Depremi	72.000.000.000 (3)
22.03.1992	Viking Kağıt ve Selüloz San. A.Ş. - İstanbul	2.582.107.075 (2)
03.04.1992	Kotateks Tekstil San. Tic. Ltd. - İzmir	1.002.000.000 (2)
17.04.1992	Belkon Konfeksiyon San. Tic. - İstanbul	8.768.788.446 (1)
05.05.1992	Nasoto Pazarlama A.Ş. ve Standart Belde A.Ş. - İstanbul	3.900.000.000 (3)
14.05.1992	Petkim - Yarımca - Kocaeli	60.000.000.000 (3)

- (1) Sigortalılar tarafından talep edilen hasar tutarları
- (2) Kesinleşen hasar tutarları
- (3) Ön tahminlere dayanan hasar tutarları

Yangın Sigortalarında 1991 yılı neticelerini ve genel durumunu özetledikten sonra, bunların reasürör olarak Millî Reasürans'a yansımalarını bilgilerinize sunmanın yararlı olacağı görüşündeyiz.

REASÜRÖR

Yangın Sigortalarında Millî Reasürans T.A.Ş. 'nin Türkiye'de Faaliyette Bulunan Sigorta Şirketlerinden Mecburi ve Reasürans Yoluyla Aldığı İşlerde Son On Yıllık Prim - Ödenen Tazminat - Muallâk Hasarlar Durumu (Milyon TL.)

Yıllar	Prim	Artış %	Ödenen Tazminat	Artış %	Ödenen Hasar/ Cari Yıl Primi %	Muallâk Hasar	Artış %
1982	3.000	-	800	-	26.66	400	-
1983	3.800	26.66	1.000	25.00	26.31	600	50.00
1984	6.000	57.89	900	(10.00)	15.00	1.200	100.00
1985	7.400	23.33	1.600	77.77	21.62	1.800	50.00
1986	11.500	55.40	1.700	6.25	14.78	3.600	100.00
1987	17.400	51.30	4.800	182.35	27.58	4.200	16.66
1988	30.000	72.41	8.700	81.25	29.00	4.000	(5.00)
1989	51.400	71.33	13.800	58.62	26.85	5.700	42.50
1990	84.200	63.81	30.700	122.46	36.46	17.400	205.26
1991	119.500	41.92	52.600	71.33	44.01	17.500	0.57

Yukarıdaki Tabloda görüleceği gibi, Millî Reasürans T.A.Ş. 1991 yılında Yangın branşında 119.5 milyar lira prim istihsali yapmış, 52.6 milyar lira tazminat ödemiş ve muallâk hasar ihtiyatı olarak 17.5 milyar lira ayırmıştır. Ödenen hasar/Cari Yıl primi münasebetinde % 44.01 gibi son on yılın en kötü neticesi ortaya çıkmıştır.

Yangın Sigortalarında Millî Reasürans T.A.Ş.'nin Türkiye'de Faaliyette Bulunan Sigorta Şirketlerinden Mecburi ve Reasürans Yoluyla Aldığı İşlerde Son On Yıllık Hasar/Prim Oranları (Cari Rizikolar İhtiyatı ve Muallâk Hasar Dahil)

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
‰	32.70	35.07	28.73	32.59	34.93	35.06	33.18	35.00	58.31	49.28

Türkiye'de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin Millî Reasürans T.A.Ş.'ne devrettiği direkt işlerde verilen kâr komisyonuna esas teşkil eden Kâr-Zarar durumu, 1990 yılında olduğu gibi 1991 yılında da olumsuz netice vermiş ve birçok şirket Yangın branşı itibarıyla kâr komisyonu alamamıştır.

Görüldüğü gibi, geçen yıl vurgulamaya çalıştığımız; sigortacılıkta aşgari riziko primi tesbiti ve uygulamasının ve fi-

yatta rekabet yerine hizmette rekabetin veya yeni ürünlerin piyasaya sürülmesi gereğinin ne denli önemli olduğunu bütün bu olumsuz neticeler gözler önüne sermektedir. Müteaddit yazılarımızda belirtmeye çalıştığımız ve maalesef gerçekleşmeye başlayan en önemli husus, hasar-prim trendinin olumsuz yönde devam etmesi ve şirketlerimizin önümüzdeki yıllarda da aynı tutumlarını sürdürmeleri halinde büyük problemlerle karşılaşmalarının ka-

çınılmaz olacağıdır.

Netice olarak, 1990 ve 1991 yıllarında olduğu gibi Yangın Sigortalarında meydana gelen olumsuz neticelerin tekrarlanmaması için, fiyatta rekabet yerine rizikonun karşılığının alınması gerektiği hususunun şirketlerimizce bir kere daha iyice değerlendirilmesini, endüstrimizin geleceği açısından temenni ederiz.

MİLLÎ REASÜRANS T.A.Ş.

İpotek Alacaklısı Sigortaları

Deniz ticareti oldum olası ekonominin pahalı yatırım gerektiren bir bölümdür. Günümüzde gelişen teknoloji ve bunun denizcilğe etkisi sonucu, deniz ticaretinin en önemli aracı olan gemilerin değerleri artmakta ve ekonominin bu bölümü daha çok yatırımı gerektirmektedir. Ayrıca teknoloji, taşıma biçimlerini de etkilemekte, bu gelişmeye yöndeş olarak da maliyetleri oldukça yüksek özel amaçlı taşıma gemileri ticarete katılmakta, bu katılımlar da deniz ticaretini pahalı yatırım alanı haline getirmektedir. Örnekleri daha da çoğaltılabilecek bu gelişmeler sonucu deniz ticareti, yoğun yatırım gereksinimi ve ayrıca denizlerin özellikleri nedeniyle bir hayli rizikolu bir ticaret alanı olmuş ve daima krediye gereksinim duymuştur.

Doğal olarak donatanlara kredi veren banka veya bankerler verdikleri kredilerin geri dönmesini sağlamak için krediye karşılık olarak gösterilen gemilerin sigorta ettirilmesini isterler ve bu konu ile yakından ilgilendirirler.

Kredilerin geri ödenebilmesi herşeyden önce gemilerin çalışması ve navlun sağlaması ile çok yakından ilgilidir. Gemilerin bir kaza sonucu hasarlanması halinde onarılması, tekrar çalışabilir duruma getirilmesi, tam zıyaa uğraması halinde ise yerine bir başkasının sağlanması navlun kazanmak için gereklidir. Bu nedenle, ilk aşamada, gemilerin tekne-makine ve teçhizat sigortalarının yaptırılması öncelik taşımaktadır. Bunun yanısıra gemiler çalışmaları sırasında üçüncü kişilere ait taşınır veya taşınmaz mallara, başka gemilere, diğer deniz taşıtlarına ya da araçlarına zarar verebilir ve bunlardan

doğabilecek sorumluluktan dolayı da çalışmaktan alıkonabilir veya sattırılabilirler. Bunun için de gemilerin sorumluluk sigortalarının yaptırılması gerekmektedir. Bir başka deyişle P and I klübüne üyelik ve sorumlulukların sigorta ettirilmesi kredi veren banka veya bankerler için önemlidir. Bu sigortalar, yani tekne-makine ve teçhizat ve de P and I sigortaları, donatanlar için de önemlidir. Bu sigortaları olmadan gemilerin deniz ticaretine çıkması bir kumardan öte birşey olmaz.

Kredi veren banka veya bankerler, kredilerine karşılık gösterilen gemilerin yukarıda işaret edilen sigortalarını varsa inceler, yoksa yaptırılmasını isterler. Ancak bu sigortalar donatanlar adına yapıldığı için kredi veren banka veya bankerlerin bunlardan doğan haklardan yararlanması olası değildir. Bu durumda da verilen krediler için gemiler iyi bir karşılık oluşturamaz. Kredi veren banka veya bankerlerin poliçelerdeki haklardan yararlanabilmesi ve karşılık gösterilen gemileri denetim altında tutabilmesi için poliçede donatanlarla birlikte sigortalı (co-insured) ya da ipotek alacaklısı olarak gösterilmesi gereklidir. Poliçede birlikte sigortalı (co-insured) veya ipotek alacaklısı olarak gösterilmek bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Bildiği gibi poliçelerde sigortalı veya sigorta ettirenlerin üstlendiği bazı yükümlülükler bulunmaktadır. Banka veya bankerlerin de poliçede birlikte sigortalı (co-insured) veya ipotek alacaklısı olarak yer alması onları da bu yükümlülüklere uymak ve gereklerini yerine getirmek durumunda bırakacaktır. Halbuki bankalar veya

bankerlerin bu yükümlülükleri yerine getirmesi pek olası olmadığı gibi bu onlara yabancı bir konudur. Doğal olarak yükümlülüklerin yerine getirilmesinin, bunun sonucu da teminatsız kalınması veya eksik tazminat ödenmesi ile karşı karşıya kalınması halinde, poliçede birlikte sigortalı veya ipotek alacaklısı olarak belirtilen bankalar ya da bankerler de bunun sonuçlarından etkilenecektir.

Genellikle kredi veren bankalar veya bankerler bu tür olumsuzlukları önlemek için sigorta poliçelerinde ne birlikte sigortalı ne de ipotek alacaklısı olarak gözükmek istemezler. Bunun yerine bu poliçelerin kendilerine temlik edilmesini, böylece poliçelerden doğacak haklardan yararlanmak yolunu seçerler. Bunu sağlamak için poliçelere temlik bildiri (notice of assignment) eklenir. Ancak bankalar veya bankerler poliçeden devraldıkları tüm hakları, özellikle küçük miktardaki tazminat alacaklarını, ellerinde tutmak istemezler ve bunları donatanlara bırakırlar. Bunun için de poliçelere "ödenbilir hasar klozu" (Loss Payable Clause) eklenir. Bu kloz ile krediyi etkileyecek düzeydeki tazminat denetim altında tutulur ve belirlenen miktarın altında kalan tazminatın donatanlara ödenmesi sağlanarak sigorta poliçelerinin işlevleri de korunur. Böylece kredilerin karşılığı korunurken sigorta poliçeleri de işlevlerini yerine getirmiş ve tarafların çıkarları dengede tutulmuş olur.

Yukarıda işaret edilen sigortalar yapılmış olsa bile, kredi veren bankalar veya bankerlerin alacakları tamamen garanti altına alınmış olamaz. Zira daha önceleri de işaret edildiği

gibi poliçelerdeki yükümlülükler ve bunların yerine getirilmemesi, ayrıca istisnalar nedeniyle sigorta teminatı tam olmamaktadır. İşte bu açık, diğer bir ifadeyle bu menfaat "ipotek alacaklısı sigortası" adı altında teminat altına alınmaktadır. Böylece sigortalı (donatan) bilerek yükümlülüklerini yerine getirmemiş olsa dahi, iyi niyet içindeki ipotek alacaklısının menfaati sigorta edilmiş olur. Günümüzde bu sigorta ya sigorta poliçelerine bir kloz eklenmesi ya da ayrı bir sözleşme ile yapılmaktadır.

İpotek alacaklısı sigortası (Mortgagees Interest Insurance) 1950 yıllarında İsveç'te yapılmaya başlamış, daha sonra Norveç'te yaygınlaşmış ve 1980'lere doğru İsveç ve Norveç Sigorta Planlarındaki hükümler bu sigortanın çatısını oluşturmuştur. Başlangıçta tekne-makine ve teçhizat sigortalılarının denize elverişsizlik savları ile tazminat ödemeyi kabul etmemeleri halini kapsayan teminat ise gittikçe genişletilmiş ve iyi niyetli ipotek alacaklısının tüm menfaatlerini

kapsayan bir sigorta halini almıştır. Ancak 1980'li yıllarda artan tazminat talepleri sigortalıların dikkatini bu konuya çekmiş ve o güne kadar kullanılan klozların standartlaştırılması çalışmaları başlamış, 1986 yılında da "Institute Mortgagees Interest Insurance Clause" kullanıma sunulmuştur.

Genel çizgileri ile "İpotek alacaklısı sigortaları", tekne-makine ve teçhizat sigortaları ve aynı zamanda P and I klüpleri tarafından, bu sorumlulukları sigorta ettirilmiş bulunan gemilerin donatanları ve onun adamlarının ihmali, kusur, hata veya kanunsuz davranışları nedeniyle, bunlardan haberdar olmamış masum ipotek alacaklısının karşı karşıya kalabileceği zıya, hasar veya sorumlulukları kapsamak amacı ile düzenlenmiştir. Anlaşılacağı gibi bu sigorta bir beklenmedik hal (contingency risk) sigortasıdır. Bu nedenle hemen ön sırada teminat sağlayan bir sigorta değildir. Diğer bir deyişle, gemiye gelen zıya veya hasar yahut sorumluluk tazminatının öden-

mesi, donatan veya onun adamlarının ihmali, kusur, kanunsuz davranışları nedeniyle, tekne sigortaları veya klüpler tarafından kabul edilmeyecek ve bu sigortaya ait poliçe o zaman devreye girecektir. Eğer tekne-makine teçhizat poliçesi ya da P and I teminatı herhangi bir nedenle yürürlükte değilse ipotek alacaklısı sigortası poliçesi de kendiliğinden sona erecektir. Bu özellik bu sigortanın bir beklenmedik hal (Contingency Risks) sigortası olmasının gereğidir. Örneğin tekne-harp poliçesinde gösterilen istisna bölgelerinden birine sefer yapan geminin donatanı, bu yere yapılacak sefere ait ek primi çok fazla bulması nedeniyle teminatını durdurursa, ipotek alacaklısı sigorta poliçesi de kendiliğinden askıya alınmış olur. Bu arada bir zıya veya hasar halinde ipotek alacaklısı sigorta poliçesi tazminat ödemez.

Bir diğer özellik de bu sigortanın masum ipotek alacaklısını korumasıdır. Başka bir deyişle sigortalının, donatan veya onun adamlarının ihmali, kusur veya kanunsuzluklarından bilgisi olmuşsa ipotek alacaklısı sigortası bunu kapsamaz. Bu olgu poliçelerdeki "Privity Clause" ile sağlanmaktadır.

Daha önce de ifade edildiği gibi ipotek alacaklısı sigortası bazı ülkelerde Fransa ve Almanya'da olduğu gibi poliçelere bir kloz eklenerek teminat altına alınmakta, İngiltere gibi diğer bazı ülkelerde ise ayrı poliçelerle sigorta edilmektedir. Aşağıdaki açıklamalarda daha yaygın kullanımı olan Institute Mortgagees Interest Clauses Hulls (30.5.1986) kısaca gözden geçirilecektir. "Sigorta edilen şey" başlığı ile adlandırılan 1 sayılı klozda sigorta edilen menfaat ve sigor-

tanın başlama tarihinin yazılacağı boş yerler bulunmaktadır. Bu boş yerler doldurularak sigortanın ne zaman başlayacağı ve ilk ipotek alacaklısının adı belirlenir. Ayrıca bu klozda gemilerin 12 ayı geçmeyen süreler için beyan edildiklerinde, bunlar üzerindeki ilk ipotek alacaklısının menfaatinin bu sözleşmedeki koşullarla sigorta edildiği ifade edilmektedir. Klozun ikinci bölümünde ise sigortanın başkalarının menfaatini kapsayacağı ve de temlik edilemeyeceği belirtilmektedir.

"Bildirimler" başlığı altındaki 2 sayılı kloz, 3 sayılı kloz koşullarına bağlı olarak, gemi veya gemiler üzerindeki ipotekleri, gemilerin adlarını, donatılarını, borç miktarlarını sigortalı bildirmek ve de sigortacının da bunları kabul etmek üzere beyan edilmesini hükme bağlamaktadır. Klozun hükmüne göre bu zorunluluktur.

"Sigorta bedeli" adı altındaki 3 sayılı klozdaki açık yere özellikle kararlaştırılmadıkça, bir gemi için geçici en yüksek miktar yazılır. Kati bildirim yapılmadan önce bir zıya olduğunda kıymetlendirme borcun verildiği zamandaki piyasa kıymeti olarak alınır.

4 sayılı "yükümlülükler klozu" her gemi için I.T.C.H. veya buna eş koşullarla tekne-makine sigortası, artan değer sigortası, harp ve grev sigortası, bir klübe girilerek P and I sigortalının mevcut olmasını, bunun bu sigorta süresi boyunca sürdürülmesi yükümlülüğünü getirmektedir. Kloz ayrıca sigorta bedeli ve sorumluluk limitlerinin ödenmemiş borç miktarından az olmamasını koşul saymaktadır.

5 sayılı kloz donatanın ya da denetimin değişmesini hükme bağlamaktadır. Bu hükme göre

donatanın, idarenin veya denetimin değişmesinden sigortalının gizli bir bilgisi mevcut olduğunda sigorta kendiliğinden sona erecektir. Fakat sigortalı bu değişiklikleri sigortacılara bildirir ve istendiğinde ek prim ödenirse sona erme duracaktır. 6 sayılı kloz tazminatın kapsamı ve içeriğini belirlemektedir. Diğer bir deyişle sigortaya dahil olan tazminat gösterilmektedir. Kloza göre ilk koşul zıya, hasar veya sorumluluğun tekne-makine ve teçhizat sigortası poliçesi veya P and I teminatı kapsamına dahil olması ve fakat yine bu klozda belirtilenlerden dolayı tazminatın ya eksik ya da tamamının ödenmemesidir. Bu eksik ödeme veya tamamen ödememe nedenlerinden ipotek alacaklısı sigortası kapsamına dahil edilenler ise şunlardır:

a) Donatanlar, işletenler, kiracılar veya idarecileri yahut onların adamları ya da acentelerinin ihmalleri herhangi hareketleri; açık veya örtülü yükümlülük ya da koşulların gereğini yerine getirmeme veya bunlara dair iddia ya da bildirim yapmama veya bildirim yapmama iddiası.

b) Donatanlar, işleticiler, kiracılar veya idarecilerin ya da onların adamları veya acentelerinin bilinçli veya kusurlu karaya oturtma, gemiyi hasara uğratma veya denize elverişsiz bulundurma dahil ihmal, kusur veya kaza doğuran hareketinin bilinçli olduğu veya bunlardan gizlice haberi olduğu iddiası.

Yukarıda teminatın kapsamına dahil olan hususlarda sigortalının gizli bir bilgisi olmaması koşulu saklıdır. Doğal olarak tazminat ya tekne-makine ve teçhizat sigortalı ya da P and I teminatından alınamayan tutar veya 8. klozda belirtilen ödeme zamanındaki ödenme-

miş borç kadar olacaktır. Bunlardan hangisi daha az ise o miktar tazmin edilir. Hemen belirtmek gerekir ki burada sigorta edilen miktar tam ise tazminat eksiksiz, eksik sigorta var ise o oranda azaltılarak ödenir.

7. Klozda ise istisna edilen hususlar belirtilmiştir :

- Sigortalının tekne-makine ve teçhizat sigorta poliçesi veya P and I Klubü teminatı ile ilgili olarak yaptığı hukuki masraflar.

- P and I klubü veya tekne-makine ve teçhizat sigortalılarının prim ya da aidatlarının ödenmemesi.

- P and I klubü veya sigortalıların mali kusur veya iflasları,

- Herhangi bir tarafın tazminatı göndermemesi,

- Kur dalgalanmaları,

- Poliçelerdeki muafiyet veya kendi kendine sigorta edilmiş kısımlardan doğan zıya, hasar veya sorumluluk tazminatı.

8. sayılı kloz tazminatın ne zaman ödeneceği hakkındadır. Bu kloza göre,

a) Mahkeme P and I klüpleri veya tekne-makine ve teçhizat sigortalı lehine karar verdiği, ya da

b) Sigortalı, P and I klüpleri veya tekne-makine sigortalılarından tazminat istemenin mantıklı olmayacağını kanıtlayabildikleri zaman tazminatın ödeme zamanı olarak kabul edilir. Bu durumda tazminat üç ay içinde ödenmelidir.

9 sayılı kloz rücu hakkı, 10 sayılı kloz da sigortalının görevleri veya dava ve say masrafları ile ilgilidir. 11. kloz bu sigorta sözleşmenin iptali ve 11. madde ise harp ve grev risklerinin kendi kendine sona ermesi hakkındadır.

Mehmet YAZICI

Ülkemizde Hayat Sigortalarının 62 Yıllık Öyküsü

Bir dokun bin ah işit
Kase-i fağfurdan.

Insan geçmişe ne kadar derin bakarsa geleceği de o kadar uzak görür der bir Latin düşünürü. Hele, divan-ı ömür hicranla dolup taşmışsa anlayabilecekler için çok dersler var demektir geçmişte.

Burada anlatmak isteyeceğimiz ülkemizde yapılan hayat sigortalarının hazin öyküsüdür.

Bu sigortalarla ilgili aşağıya çıkartılan rakamların bir çok açıdan tetkike değer görüleceğini zannediyoruz. 1929 dan 1985 yılına kadar geçen 56 yıllık süre içinde yapılan hayat sigorta istihsalinin evvela bir kar topu gibi büyüyen sonra eriyip giden seyri dikkat çekicidir. Eriyip giden de kuşkusuz çoğu orta halli olan sigortalıların, zaruri ihtiyaçlarını büyük umutlarla kısararak yaptıkları tasarruflar olmuştur. Bundan büyük ölçüde nasiplenen sigortacı ve aracısı olurken sigortalılar için de, aldatılmış olmanın acısı yanında koca bir hüsrana. Çobanı da, kurdu da, sahibini de besleyen zavallı kuzucuklar misali, canları vasıta edilerek paraları heder edilmiş sigortalıların büyük ahı var 56 yıllık geçmişte.

1985 yılı başlarında, daha çok ülke ekonomisine fon yaratılması amacıyla vergi mevzuatında yapılan değişikliklerin sağladığı imkanlarla diriltilmeye çalışılan hayat sigortacılığı, bir şairimizin "o bir muallim, o bir pir, o bir peder" olarak tanımladığı mazinin temkinli ve tecrübeli elini tutarak doğru yolda gidebilecek midir? Yoksa "Geçmişten adam hisse karmış ne masal şey!" diyen bir başka şairimiz haklı mı görülecek?

Son beş yılda yeniden oluşturulmaya çalışılan tasarruflu hayat sigorta pazarında, buğday gösterip arpa satan (eskilerin deyimiyile, Gendüm nüma, cev furuş) bezirgan kurnazlığının, sigorta kavramının sıcaklığı ve cazibesinden yararlanılarak verilen umutların, ders alınması lazım gelen geçmişe nazaran daha pervasızca sergilenmiş olduğunu gördükçe bu sigortalıların da akibetinden endişe duymamak imkansızdır.

Geçmişte hayat sigortalıları istihsalindeki aldatıcı ve hatalı tutumların yalnız hayat sigortacılığı dalında değil, tüm sigortacılığımız üzerinde bıraktığı olumsuz, hatta katlanılması zor itibar kırıcı izler derin olmuştur. Sigortacılığımızın geliştirilmesi yolunun, büyük bir titizlik ve hassasiyet gösterilerek, itibarlı ve güvenilir olmaktadır geçtiğinin unutulmaması gerektiğini zikre hacet görmüyoruz. Bunun için, sigortacılığın, fonksiyonunun evvel emirde sosyal bir hizmet olduğu ve bu bilinç içinde sigortalılara yararlı hizmetler sunabildiği ölçüde başarılı sayılabileceği ve gelişmesinin de ancak bununla mümkün kılınabileceği hususundaki düşünce ve anlayışın gözardı edilemeyeceği gerçeği kuşkusuz büyük bir önem taşır.

Devletin murakabe organları ile sigortalıların bu hususta büyük bir duyarlılık içinde bulunmaları zarureti aşıkardır. Özellikle Murakabe Organlarınca, neyin nasıl kontrol edileceği ve sigortalıların gözetilmesi icap eden menfaatlerinin ne gibi tedbirlerle korunabileceği iyice bilinmelidir. Ancak, bu hususta

olumlu bir intibaa sahip olduğumuzu maalesef söyleyemeyiz.

Hemen akla gelebilen bir kaç soruya dahi alınacak yanıt, Hayat sigorta sektörünün iç açıcı olduğu söylenemeyecek durumunu ve gidişini açıklığa kavuşturmaya zannederiz yeterlidir.

Gerçek dışı vaatlerle aldatılmış sigortalıların yaygınlaşan şikayetleri nedir? Ekonomideki tasarruf araçlarına kıyasla hayat sigortası tasarruflarının getirisi nedir? Bu tasarruflar enfesyona karşı nasıl ve ne derecede korunabilmektedir? Yapılan işlerin akit yıllarına göre iptal ve iştiran oranları nedir? Küçümsenemeyecek kısmının araçlara ve masraflara gittiği cüz'i primlerle sigortalıya vadedilen o parlak istikbalin temini nasıl mümkün görülebilmektedir? Ödendiği yılda, primlerden teknik faizin üstünde sağlanan getiriler, sigortalılara yapılan kâr dağıtımında nazara alınmakta mıdır? Sigortalılara, herhangi bir sebeple, birikimlerinin ödendiği yılda, o yıla mahsus nemaları hangi esas ve ölçülere göre saptanmaktadır? Üzerinde durulduka daha da sıralanabilecek bir çok sorular?

Kısacası Türk Sigorta Endüstrisi, hayat sigortalarının sigortalıların yararına olmayacak yöntem ve tatbikatı yüzünden karşılaşılabileceği ciddi sorunları, kendi geleceğini muhtaç bulunduğu inkişafa açık tutması bakımından şimdiden bilmek ve önlemek zorundadır.

Aziz ÖNEN

REASÜRÖR

Türkiye'de yapılan Hayat Sigortalarına ait Primler

YIL	PRİM TUTARI	TOPTAN EŞYA FİYAT İNDEKSİ	1929 FİYATLARINA GÖRE PRİM TUTARI	PRİM İNDEKSİ
1929	1.291.332.-	100.0	1.291.332.-	100.0
1930	1.345.190.-	110.3	1.219.574.-	94.4
1931	1.224.926.-	123.1	995.066.-	77.1
1932	1.150.310.-	138.5	830.549.-	64.3
1933	1.072.024.-	153.8	697.023.-	54.0
1934	1.014.218.-	164.1	618.049.-	47.9
1935	1.115.308.-	192.3	579.983.-	44.9
1936	1.144.238.-	215.4	531.215.-	41.1
1937	1.159.526.-	241.0	481.131.-	37.3
1938	1.245.580.-	269.2	462.697.-	35.8
1939	1.250.417.-	264.1	473.463.-	36.7
1940	1.148.110.-	351.3	326.818.-	25.3
1941	1.174.420.-	469.2	250.303.-	19.4
1942	1.337.098.-	823.1	162.447.-	12.6
1943	1.470.120.-	1169.2	125.737.-	9.7
1944	1.941.312.-	1074.4	180.688.-	14.0
1945	2.325.226.-	1074.4	216.421.-	16.8
1946	2.766.084.-	1061.5	260.583.-	20.2
1947	3.516.093.-	1151.3	305.402.-	23.7
1948	4.362.270.-	1138.5	383.159.-	29.7
1949	4.932.488.-	1202.6	410.152.-	31.8
1950	6.380.262.-	1094.9	582.726.-	45.1
1951	6.552.034.-	1228.2	533.466.-	41.3
1952	8.503.536.-	1220.5	696.726.-	54.0
1953	11.605.382.-	1230.8	942.914.-	73.0
1954	12.283.950.-	1376.9	892.145.-	69.1
1955	14.168.393.-	1569.2	902.905.-	69.9
1956	16.132.550.-	1823.1	884.897.-	68.5
1957	18.668.706.-	2146.1	869.890.-	67.4
1958	20.246.547.-	2564.1	789.616.-	61.1
1959	21.113.234.-	3156.4	668.902.-	51.8
1960	23.915.742.-	3197.4	747.975.-	57.9
1961	25.000.577.-	3215.4	777.526.-	60.2
1962	26.102.304.-	3307.7	789.138.-	61.1
1963	29.736.452.-	3428.2	867.407.-	67.2
1964	30.192.053.-	3394.9	889.336.-	68.9
1965	31.642.142.-	3576.9	884.625.-	68.5
1966	30.852.688.-	3828.2	805.932.-	62.4
1967	38.209.321.-	4084.6	935.448.-	72.4
1968	44.142.614.-	4184.6	1.054.883.-	81.7
1969	51.632.730.-	4533.3	1.138.966.-	88.2
1970	60.903.575.-	4964.1	1.226.881.-	95.0
1971	95.883.143.-	5807.7	1.650.966.-	127.8
1972	152.816.547.-	6705.1	2.279.109.-	176.5
1973	166.869.192.-	8115.4	2.056.204.-	159.2
1974	185.605.990.-	10287.2	1.804.242.-	139.7
1975	182.183.558.-	11471.8	1.588.099.-	123.0

REASÜRÖR

YIL	PRİM TUTARI	TOPTAN EŞYA FİYAT İNDEKSİ	1929 FİYATLARINA GÖRE PRİM TUTARI	PRİM İNDEKSİ
1976	180.441.577.-	13459.0	1.340.676.-	103.8
1977	199.010.701.-	17287.2	1.151.203.-	89.1
1978	276.811.199.-	26561.5	1.042.152.-	80.7
1979	350.211.748.-	46520.5	752.812.-	58.3
1980	427.427.470.-	88512.7	482.900.-	37.4
1981	663.191.319.-	118725.5	558.592.-	43.3
1982	911.573.091.-	151199.8	602.894.-	46.7
1983	1.079.736.597.-	193619.0	557.660.-	43.2
1984	1.136.211.808.-	283602.3	400.636.-	31.0
1985	2.633.640.513.-	401930.4	655.247.-	50.7
1986	10.528.854.000.-	512632.8	2.053.878.-	159.1
1987	23.346.339.000.-	714004.4	3.269.775.-	253.2
1988	49.710.732.000.-	1148275.7	4.329.163.-	335.2
1989	151.996.195.000.-	1894628.8	8.022.478.-	621.3
1990	451.860.680.000.-	2833943.3	15.944.591.-	1234.7

Sabit Fiyat Bazında Nüfus Başına Prim Tutarı

YIL	NÜFUS (000) (YIL ORTASI)	1929 FİYATLARINA GÖRE PRİM TUTARI	KİŞİ BAŞINA PRİM (KURUŞ)
1929	14.146	1.291.332.-	9.1
1930	14.448	1.219.574.-	8.4
1931	14.756	995.066.-	6.7
1932	15.071	830.549.-	5.5
1933	15.392	697.023.-	4.5
1934	15.721	618.049.-	3.9
1935	16.046	579.983.-	3.6
1936	16.350	531.215.-	3.2
1937	16.631	481.131.-	2.9
1938	16.916	462.697.-	2.7
1939	17.369	473.463.-	2.7
1940	17.723	326.818.-	1.8
1941	17.953	250.303.-	1.4
1942	18.144	162.447.-	0.9
1943	18.337	125.737.-	0.7
1944	18.533	180.688.-	1.0
1945	18.664	216.421.-	1.2
1946	19.074	260.583.-	1.4
1947	19.493	305.402.-	1.6
1948	19.921	383.159.-	1.9
1949	20.359	410.152.-	2.0
1950	20.809	582.726.-	2.8
1951	21.352	533.466.-	2.5
1952	21.953	696.726.-	3.2
1953	22.571	942.914.-	4.2
1954	23.206	892.145.-	3.8
1955	23.859	902.905.-	3.8

REASÜRÖR

YIL	NÜFUS (000) (YIL ORTASI)	1929 FİYATLARINA GÖRE PRİM TUTARI	KİŞİ BAŞINA PRİM (KURUŞ)
1956	24.442	884.897.-	3.6
1957	25.252	869.890.-	3.4
1958	25.983	789.616.-	3.0
1959	26.735	668.902.-	2.5
1960	27.509	747.975.-	2.7
1961	28.233	777.526.-	2.8
1962	28.933	789.138.-	2.7
1963	29.655	867.407.-	2.9
1964	30.394	889.336.-	2.9
1965	31.151	884.625.-	2.8
1966	31.934	805.932.-	2.5
1967	32.750	935.448.-	2.9
1968	33.585	1.054.883.-	3.1
1969	34.442	1.138.966.-	3.3
1970	35.321	1.226.881.-	3.5
1971	36.215	1.650.966.-	4.6
1972	37.132	2.279.109.-	6.1
1973	38.072	2.056.204.-	5.4
1974	39.036	1.804.242.-	4.6
1975	40.078	1.588.099.-	4.0
1976	40.915	1.340.676.-	3.3
1977	41.768	1.151.203.-	2.8
1978	42.640	1.042.152.-	2.4
1979	43.530	752.812.-	1.7
1980	44.438	482.900.-	1.1
1981	45.616	558.592.-	1.2
1982	46.826	602.894.-	1.3
1983	48.067	557.660.-	1.2
1984	49.342	400.636.-	0.8
1985	50.650	655.247.-	1.3
1986	51.764	2.053.878.-	4.0
1987	52.903	3.269.775.-	6.2
1988	54.067	4.329.163.-	8.0
1989	55.257	8.022.478.-	14.5
1990	56.473	15.944.591.-	28.2

Yıllar İtibariyle Riyazi İhtiyat

YIL	TOPTAN EŞYA FİYAT İNDEKSİ	RİYAZİ İHTİYAT (MİLYON TL.)		RİYAZİ İHTİYAT İNDEKSİ
		CARİ FİYATLARLA	1963 FİYATLARIYLA	
1963	100.0	143.4	143.4	100.0
1964	99.0	157.6	159.2	111.0
1965	104.3	146.1	140.1	97.7
1966	111.7	153.0	137.0	95.5
1967	119.1	169.7	142.5	99.4
1968	122.1	187.8	153.8	107.3
1969	132.2	213.8	161.7	112.8
1970	144.8	237.4	164.0	114.4
1971	169.4	281.0	165.9	115.7
1972	195.6	344.4	176.1	122.8

REASÜRÖR

YIL	TOPTAN EŞYA FİYAT İNDEKSİ	RİYAZİ İHTİYAT (MİLYON TL.)		RİYAZİ İHTİYAT İNDEKSİ
		CARİ FİYATLARLA	1963 FİYATLARIYLA	
1973	236.7	447.8	189.2	131.9
1974	300.4	562.0	187.1	130.5
1975	334.6	649.6	194.1	135.4
1976	392.6	709.4	180.7	126.0
1977	504.3	816.3	161.9	112.9
1978	774.8	968.2	125.0	87.2
1979	1357.0	1.140.4	84.0	58.6
1980	2581.9	1.347.4	52.2	36.4
1981	3463.2	1.753.9	50.6	35.3
1982	4410.5	2.426.1	55.0	38.4
1983	5649.3	3.305.2	58.5	40.8
1984	8272.6	4.320.5	52.2	36.4
1985	11724.3	6.478.6	55.3	38.6
1986	14953.4	14.500.8	97.0	67.6
1987	20827.4	32.158.5	154.4	107.7
1988	33495.0	71.155.5	212.4	148.1
1989	55266.0	189.275.1	342.5	238.8
1990	82665.6	478.924.0	579.4	404.0

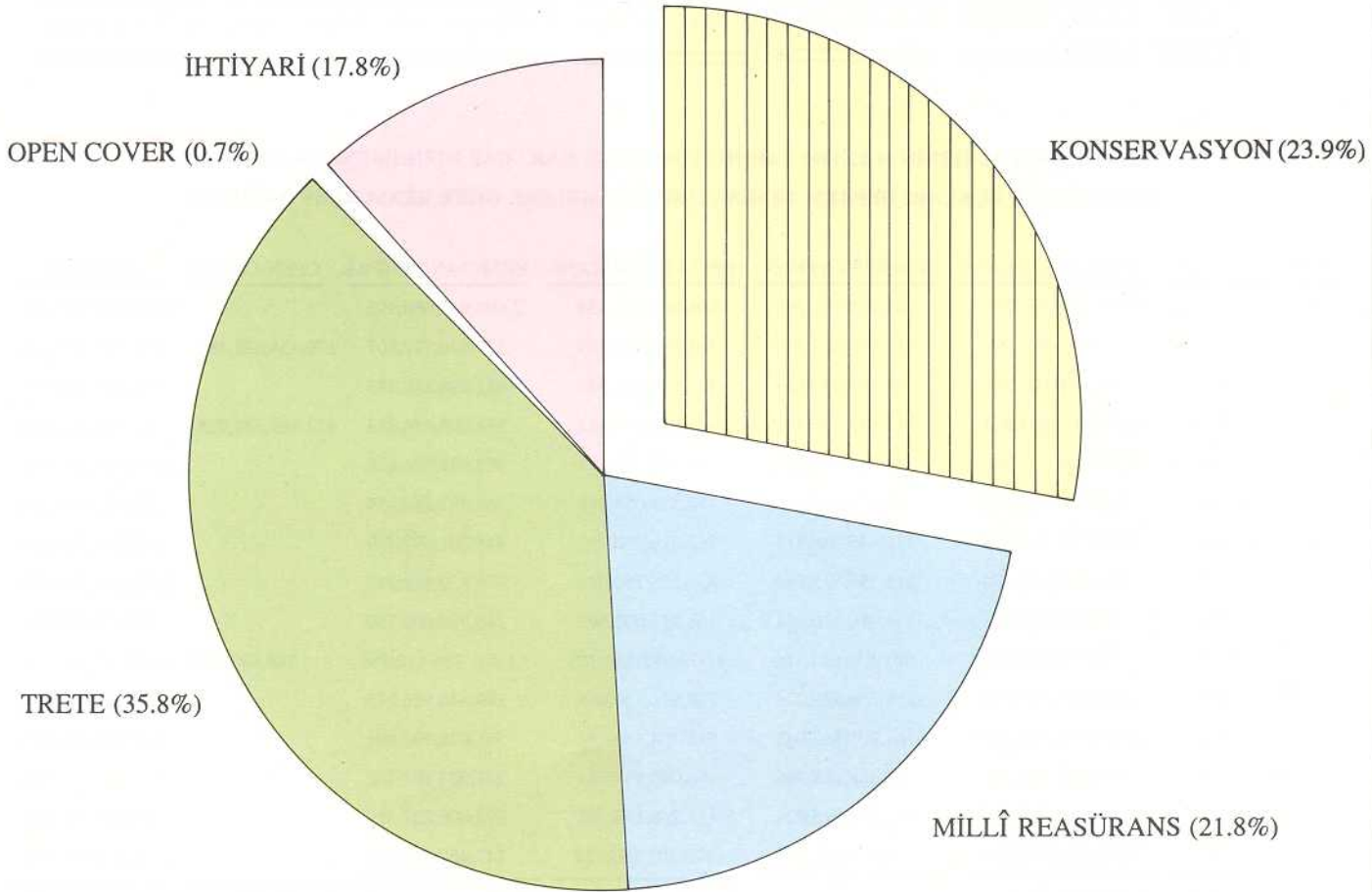
Türkiye'de Hayat Sigortaları'nın Tüm Sigorta Dallarının Toplam Prim İstihsalı İçindeki Payı

YIL	%
1963	12.15
1964	12.10
1965	11.94
1966	9.97
1967	10.54
1968	10.52
1969	10.69
1970	10.81
1971	12.89
1972	15.61
1973	12.85
1974	11.37
1975	8.83
1976	6.63
1977	5.41
1978	5.42
1979	4.30
1980	2.84
1981	2.90
1982	2.69
1983	2.33
1984	1.33
1985	2.03
1986	5.50
1987	7.48
1988	8.36
1989	14.62
1990	20.43

Türkiye'deki Deprem Sigorta Kümülleri

Sigorta şirketlerimiz tarafından gerek yangın sigortalarına ek olarak, gerekse EAR/CAR sigortalarıyla birlikte verilen deprem teminatının 31.12.1991 tarihi itibarıyla bölgelere göre dağılımı aşağıdaki tablolarda sunulmuş olup, söz konusu tablolardan deprem teminatı ile ilgili reasürans dağılımını da görmek mümkündür.

31.12.1991 İTİBARIYLA BÖLGELER TOPLAMI OLARAK DEPREM TEMİNATLARININ REASÜRANS DAĞILIMI

REASÜRÖR

SİGORTA ŞİRKETLERİNİN 31.12.1991 TARİHİ İTİBARI İLE YANGIN RİZİKOSUNA EK OLARAK SAĞLAMİŞ OLDUKLARI DEPREM TEMİNATININ BÖLGELERE GÖRE REASÜRANS DAĞILIMI

BÖL.	POLİÇE S.	TEMİNAT TOPLAMI	KONSERVASYON	MİLLİ REASÜRANS	EKSEDAN/KOTPAR	OPEN COVER	İHTİYARI
1	143609	52,879,152,204,280	18,528,466,923,677	9,314,444,806,477	16,995,109,858,695	225,765,362,278	7,815,365,253,153
2	12055	7.062,078,164,551	1,062,094,044,688	1,798,354,370,758	3,670,120,373,156	26,211,400,000	505,297,975,949
3	61889	10,061,517,588,698	1,904,422,288,824	2,402,730,175,630	3,861,222,863,022	77,833,478,000	1,815,308,783,222
4	33597	15,161,333,008,266	2,850,337,165,331	3,717,415,139,466	6,637,224,486,779	318,779,523,442	1,637,576,693,248
5	117756	17,762,074,722,890	6,649,082,211,659	3,145,684,992,170	6,377,335,418,488	14,482,608,093	1,575,489,492,480
6	31226	6,945,871,728,741	1,315,029,825,038	1,682,732,738,561	3,048,582,368,204	76,687,953,621	822,838,843,317
7	13109	8,473,700,100,825	1,902,063,513,130	1,979,707,580,787	4,156,126,763,198	10,682,000	435,791,561,710
8	41406	10,692,080,797,808	2,882,006,813,324	2,318,893,423,102	4,425,562,862,469	13,684,608,000	1,051,933,090,913
9	19956	5,526,423,291,551	849,505,554,735	1,393,140,932,130	2,517,279,344,502	4,613,927,876	761,883,532,308
10	33249	12,485,549,216,106	3,489,100,343,520	2,616,795,976,501	5,353,073,179,081	7,099,648,776	1,019,480,068,228
11	13254	2,765,824,026,102	927,095,562,385	556,074,264,215	1,102,773,866,497	-	179,880,333,005
12	26287	4,615,596,928,018	1,268,273,433,160	1,004,002,947,764	1,992,768,056,849	1,496,682,000	349,055,808,245
13	7699	942,176,445,110	280,228,472,715	199,459,211,757	460,273,078,638	10,682,000	2,205,000,000
14	13538	2,074,788,347,345	561,002,412,023	454,396,937,035	1,034,398,833,287	973,780,000	24,016,385,000
15	1123	660,124,375,029	136,101,104,862	156,692,482,245	310,952,100,089	-	56,378,687,833
	569753	158,108,290,945,320	44,604,809,669,071	32,740,525,978,598	61,942,803,452,954	767,650,336,086	18,052,501,508,611

SİGORTA ŞİRKETLERİNİN 31.12.1991 TARİHİ İTİBARI İLE EAR / CAR RİZİKOSUNA EK OLARAK SAĞLAMİŞ OLDUKLARI DEPREM TEMİNATININ BÖLGELERE GÖRE REASÜRANS DAĞILIMI

BÖL.	POLİÇE S.	TEMİNAT TOPLAMI	KONSERVASYON	MİLLİ REASÜRANS	EKSEDAN/KOTPAR	OPEN COVER	İHTİYARI
1	2049	14,543,950,567,267	963,945,151,795	3,906,651,051,134	2,694,963,666,995	-	6,978,390,697,343
2	273	1,118,954,077,740	117,610,311,315	308,526,818,659	337,670,777,807	179,454,688,483	175,691,481,476
3	312	1,461,946,003,360	97,689,837,153	405,816,418,241	431,994,218,388	-	526,445,529,578
4	429	1,897,077,091,821	143,912,837,371	413,123,978,681	584,204,456,853	432,569,335,928	323,266,482,988
5	886	4,314,970,537,384	260,927,129,661	995,068,775,691	962,571,394,825	-	2,096,403,237,207
6	380	940,860,802,015	91,875,610,089	178,531,058,968	344,482,216,654	-	325,971,916,304
7	376	2,664,752,309,399	112,446,068,812	762,026,226,262	848,201,497,459	-	942,078,516,866
8	909	3,042,383,604,274	215,359,575,780	836,228,750,081	979,930,468,943	-	1,010,864,809,470
9	598	717,989,273,412	151,010,110,084	168,912,072,692	340,389,600,359	-	57,677,490,277
10	938	5,918,763,009,032	941,551,071,160	1,379,995,569,888	1,061,755,112,951	348,892,769	2,535,112,362,264
11	407	1,014,219,351,530	168,206,527,274	258,874,156,064	289,846,986,775	-	297,291,681,417
12	514	2,062,582,102,747	164,205,862,043	545,354,856,284	556,876,794,094	-	796,144,590,326
13	198	591,971,046,356	38,368,868,396	166,005,837,544	207,977,167,232	-	179,619,173,184
14	370	760,200,338,150	111,268,615,024	171,268,173,918	293,600,223,319	-	184,063,325,889
15	115	2,048,356,271,526	74,063,432,390	576,202,560,524	147,467,313,530	-	1,250,622,965,082
	8754	43,098,976,386,013	3,652,441,008,347	11,072,586,304,631	10,081,931,896,184	612,372,917,180	17,679,644,259,671

Sigortacılık Bir Meslek midir ?

Birçok sigortacı bir meslek sahibi olduklarına inanırken, bu sektörde olup ta sigortacılığın bir meslek olarak tanımlanabileceğine dair şüpheleri olan kişiler de mevcuttur.

Bu ikilem, sigorta dünyasının etkin isimlerinden biri olan Mercantile ve General Re'nin Başkanı John Lock tarafından, London Insurance Institute (LII)'nin Başkanı olarak 1988'de yaptığı bir konuşmada gündeme getirilmiştir.

John Lock bu konuşmasında, sigorta uygulayıcılarının "sigortacılık" gibi bir mesleğin mevcut olmadığı gerçeğini kabul etmeleri gerektiğini öne

sürmüş ve sigortacıların birer iş adamı olduğunu söylemiştir. Ona göre, sigorta sektörü büyük ölçüde gerçek mesleklerden yardım almak durumunda - aktüerler, avukatlar, doktorlar gibi.

Buna karşılık, Chartered Insurer ve Nanyang Technological Institute'da öğretim görevlisi olan Yee Wah Chin sigortacılığın bir meslek olarak kabul edilmeye layık olduğuna inandığını belirtmekte ve birçok mesleğin taşıdığı temel özellikleri taşıdığını ifade etmektedir.

Herhangi bir mesleğin aşağıdaki temel özellikleri taşıması gerektiğini belirtmekte ve bunları madde madde sigortacılık

açısından incelemektedir.

- * Ahlaki standartlar
- * Özel eğitim ve yüksek statü
- * Standartların belgelenmesi
- * Ehliyet gerekliliği
- * Mesleki uğraş
- * Mesleki kurum
- * Sürekli eğitim ve öğretim
- * Profesyonel davranış
- * Literatür desteği

AHLÂKİ STANDARTLAR

Sigorta sektöründe ahlaki değerler diğer pekçok meslekte olduğu gibi fevkalade önemlidir. Sigorta daha temelinde "uberimafidei" doktrinine dayalı bir iyi niyet anlaşmasıdır. Chartered Insurance Institute

(CII)'ın Başkanı Peter Purchon bir konuşmasında sigortacılığın en yüksek ahlaki değer ölçüleri ile yapıldığını ve bunun böyle devam etmesi gerektiğine şiddetle inandığını dile getirmiştir.

ÖZEL EĞİTİM VE YÜKSEK STATÜ

"The Collins Cobuild" İngilizce Dil Sözlüğü mesleği şöyle tanımlıyor. "Özel eğitim gerektiren ve yüksek bir statü sağlayan bir iş türü". Kimya, hukuk ve öğretimle ilgili işleri de buna örnek olarak veriyor. Sigorta hakkında birşeyler bilen bir kişi sigortacılığın teknik karmaşasını anlamak için özel bir eğitime gerek olduğunu hemen kabul edecektir. Fakat bu, yukarıdaki tanımın, sigortacılık açısından tartışılacak ikinci yönüdür.

Gelişmiş piyasalarda, sigorta sektörü büyük adımlar kaydetmiş ve uygulayıcılarına yüksek sosyal statüler sağlamıştır. Parlak öğrenciler sektörün sağladığı yüksek statünün cazibesiyile üniversitelerde sigorta dersleri almaktadırlar ve sektör parlak öğrenciler için de cezbedicidir.

Fakat, gelişmekte olan ülkelerde, sigorta sektörü aynı derecede cazip değildir. Örneğin, Tayvan'daki pek çok üniversite öğrencisinin diğer derslere kabul edilmedikleri için sigorta dersinde karar kıldıkları bilinmektedir. Böylece, öğrenciler birinci yılda başarılı olup, ikinci yıl başka iş kurslarına transfer olmayı umduklarını söylemektedirler.

Yıllar geçtikçe sektörün çabaları sonucu sigorta imajı da gelişmektedir. Yine de gelişme için kaydedilmesi gereken pek çok aşama vardır. Bay Purchon bu konuda şöyle diyor; "Hal-

kın güvenini kazanmak zor iş-tir, fakat CII işverenleri eğit-mek ve çalışanların düzeyini geliştirmek için elinden geleni yapmaktadır. Sigortacılığın, pazarladıkları üründen anlamayan kişilerce yapıldığı izlenimini silmek istiyoruz."

Sigortacılık en yüksek ahlâki değer ölçüleri esas alınarak yapılması gereken bir meslektir.

STANDARTLARIN BELGELENMESİ

Bugün sigortacılık dünyasında ACII, FCII ve CPCU gibi pekçok sigorta sertifikası bulunmaktadır. Bunların elde edilmesi önemli sınavların verilmesini ve gerekli tecrübenin elde edilmesini gerektirmektedir.

Bundan 30 yıl önce, bir kişi teknik ekspertize pek gerek kalmadan işi götürebilirdi. İleri bir eğitim sigortacılık için gerekli değildi. Genç insanlar iş esnasında eğitilirdi. Oysa bugün durum böyle değildir.

Birleşik Devletler ve Avrupa'da pekçok kolej, lisans ve lisans üstü seviyede sigortacılık dersleri vermektedir. Asya'da bile pekçok üniversite sigortacılığı yardımcı ders olarak vermektedir.

MESLEKİ EHLİYET GEREKLİLİĞİ

Sigortacılık, eczacılık, hukuk ve muhasebe gibi mesleklerin

aksine, profesyonel ehliyet gerektirmeyen bir alandır. Bay Purchon gelecekte sigortacılıkla uğraşacak kişilerde özel eğitimin gerekli olacağına inanmaktadır. "Gelecek yıllarda özel eğitimin önem kazanaacağına kuvvetle inanmaktayım. Bu yöndeki baskılar hızlı bir gelişme göstermektedir. Bu, kararnamelemler veya düzenlemelerle mecbur edilecektir" demektedir. 1992'den itibaren Lloyd's'da çalışanlar için Lloyd's Market sertifikası mecburi olacaktır.

MESLEKİ SORUMLULUK

Sigortacı ile müşterisi arasında diğer mesleklerde olduğu gibi direkt bir profesyonel sorumluluk bağı kurmak zordur. Yine de sigortacıların tüm sorumluluklarını karşılayabilecek yeterli teminatı sağlamak ve müşterilerine, hasarları hemen ödemek de dahil olmak üzere, en iyi hizmeti vermek gibi sorumlulukları vardır.

Sigortacılığın bir meslek olduğu yolunda bir hareket, geçen sene Singapore Insurance Brokers Association (SIBA) tarafından tüm sigorta "brokerlar"ını üye olarak kaydetmek şeklinde ortaya çıkmıştır. Bunun için tüm "brokerlar"ın bir "Mesleki Tazminat" (Professional Indemnity) poliçesi temin etmeleri şartı getirilmiştir. Eğer sigortacılık bir meslek değilse, sigorta "broker"ları, mesleklerini icrada başarısızlığa uğradıklarında, mesleki ihmallerinden sorumlu tutulamazlar ve Mesleki Tazminat sigortası almalarına da gerek yoktur.

MESLEKİ KURUM

Profesyonellerin, mesleklerini daha yüksek düzeye çıkarmak için saygın bir mesleki

kuruma ihtiyaçları vardır. Dünyada hemen hemen tüm sigorta piyasalarının sigortacılıkta profesyonelliği geliştirmek amacıyla yönelik kendi sigorta kurumları vardır.

SÜREKLİ EĞİTİM VE ÖRETİM

Sigortacılıkta, sertifika kursları, diplomaları, dereceleri, lisans üstü kurslar gibi tüm sigorta uygulayıcılarına açık ve bu alandaki teknik gelişmelere ayak uyduran eğitim imkanları mevcuttur.

Örneğin, Birleşik Devletler'deki "College of Insurance" sigortacılığın çeşitli dallarında 100'den fazla ders vermektedir ve her sömestr 1000 öğrenci bu dersleri almaktadır. Bunların % 60'ı halihazırda piyasada çalışan ve bu konuda yeteneklerini arttırmak için bu derslere katılan öğrencilerdir.

Diğer alanlarda olduğu gibi eğitim, sigortacılık prensiplerinin ve uygulamalarının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Eğitim, yeni fikirlerin oluşmasına ve yayılmasına yardımcı olmanın yanı sıra, araştırma ve buluşlar yoluyla çözümlerin gelişmesine de katkıda bulunmaktadır. Sigorta profesyonellerinin resmi sertifikalarla belgelenen sürekli eğitimi, bu mesleğe bir zenginlik katmaktadır.

PROFESYONEL DAVRANIŞ

Bunun kontrolü, piyasadaki her bir sigorta uygulayıcısının işine yaklaşımında yatmaktadır. İşini nasıl yapmaktadır, yaptığı iş iyi mi yoksa kötü müdür? Bu kontrol, eğitimsel gayret, gurur ve dürüstlüğü içermektedir.

Eğitimsel Gayret

Bunun iki yönü vardır. Birincisi; kişinin kendi eğitimidir ki bu, mevcut becerileri geliştirmek, yeni beceriler elde etmek ve söz konusu alandaki gelişmelere ayak uydurmak şeklindedir. İkincisi ise; kişinin kendi dışındakilerinin eğitimidir. Bu durum, sigortacılıkta özellikle önemlidir, çünkü halkın sigortacılık konusunda sınırlı bir bilgisi vardır. Sigorta, anlaşıldıkça daha çok yaygınlaşacak bir olgudur. Bunun yanı sıra, bu alanda çalışan insanların da eğitimi gündeme gelmektedir. Bu konuda piyasada oldukça aktif insanlar vardır. Yoğun programlarına rağmen, pek çoğu öğretmek, seminerlerde ve toplantılarda konuşarak, makaleler yazarak, meslekdaşlarının seviyesini yükseltmeye çalışmaktadırlar.

Gurur Duymak

Profesyoneller yaptıkları işlerden gurur duymalıdır ki, onu iyi ve doğru yapabilsinler. Şu bilinmektedir ki, işin sonunda varılan sonuçlar kabul edilebilir olmasa bile, eğer iş bitirilmişse ve sunuş güzelse, o iş iyi yapılmış demektir. Kişiyi profesyonel yapan ne ünvan ne de eğitimidir. Bizi profesyonel yapan, ortaya koyduğumuz iştir, bize istediğimiz statüyü sağlayan ise, o işe yaklaşımımızdır.

Dürüstlük

Gerçek bir profesyonel her açıdan dürüst olmalıdır. Müşterileriyle teminat ve hasarlar konusundaki ilişkilerinde ve acentalar, aracılar, reasürörler ve hasar eksperleri gibi piyasanın diğer üyeleriyle ilişkilerin

de hep dürüst olmalıdır.

LİTERATÜR DESTEĞİ

Mesleklerin çoğu, gelecekte ona ışık tutacak bir literatür olgusuyla yönlendirilir veya desteklenirler. Sigortacılıkta, ciltlerce kitap ve iş bültenlerinin dışında, 100'ün üzerinde periyodik yayın vardır. Bir meslek sürekli gelişir ve değişir. Bu sigortacılık için de geçerlidir. Yeni bilgiler, teknikler ve kavramlar sürekli geliştirilir ve bu gelişmeler, akademisyenlere ve profesyonellere literatür yoluyla yansıtılır.

SONUÇ

Sigortacılığın bir meslek olduğu açıktır. Yine de yanlış anlaşılabilir bir meslektir ve bu eski mesleğin imajını geliştirmek yolunda yapılacak daha pek çok iş vardır. Bay Purchon, sigortacılığın sıkıcı bir meslek olduğu yolundaki yanlış imajdan kurtulmasını istemektedir. "Tüm yaşamınız beklenilmeden uğraşmakla geçmektedir ki, bu da bir tehlike ve heyecan unsuru oluşturmaktadır ve bu bana çok cazip geliyor" demektedir.

ASIA INSURANCE REVIEW
Mart-Nisan 1991

Yabancı Basından HABERLER

Farklı Bir Reasürans Şirketi

Geçtiğimiz yıl içinde Münich-Re'nin underwriting zararı 647 milyon DM'tan 962 milyon DM'a yükselirken, vergi öncesi kârları sadece 21 milyon DM azalmıştır. Münich-Re bunu Vergiden Muaf Hasar Dengeleme Rezervleri sayesinde gerçekleştirebilmiştir.

Şirketin yatırım gelirlerinde % 6 oranında bir artış olmasına rağmen, şirketin kârındaki bu dengeli gelişmenin en önemli nedeni, yukarıda adı geçen Hasar Dengeleme Rezervlerinden 152 milyon DM transfer edilmesi olmuştur.

Şirket yetkililerinin belirttiğine göre, bu transfer işlemi 1979 yılından beri ilk kez şirket hesaplarında bir rahatlama yaratmıştır. Diğer iyi bir gelişme de, vergi yükünün % 17 gibi bir oranda azalmış olması sonucu vergi sonrası kârların (bottom line profits) önceki yıla göre sadece % 0,4 düşmüş olmasıdır.

Münich-Re Şirketi, geçtiğimiz yıl kâr payı ödemeleri için 67 milyon DM ihtiyacında iken, garip bir tesadüf eseri dağıtılabilir kârı da hemen hemen aynı miktarda, 66,9 milyon DM olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar üzerinde Lloyd's'da muhtemelen bazı analizler yapılmaktadır. Nitekim geçtiğimiz yıl Lloyd's, İngiltere Hükümetinin talebi sonucu vergi müşavirlerinin yapmış olduğu çalışmayı da kanıt göstererek,

Münich-Re'nin tüm hesaplarının ve ayrılmış olan rezervlerinin tamamıyla kâr miktarında geriye dönülerek hazırlandığını ileri sürmüşlerdir. Diğer bir deyişle, önce dağıtılabilir kâr payı hesaplanmakta, daha sonra geriye doğru bir çalışma yapılarak hesaplar ve rezervler belirlenmektedir.

Daha geniş anlamda düşünülürse, Münich-Re gibi Alman sigorta ve reasürans şirketlerinin Alman Vergi Kanunundaki bu tür olumlu düzenlemeler dolayısıyla açıkça avantajlı durumda olduğu ve bu durumun Avrupa Topluluğu dahilinde faaliyet gösteren İngiliz ve diğer Üye ülkeler sigorta şirketlerine karşı rekabet açısından önemli yararlar sağladığı ileri sürülebilir. Bu alışılmamış muhasebe yöntemine rağmen, Munich-Re ilk defa Grubu'nun müşterek rakamlarını faaliyet raporuna almıştır.

1990 yılı itibariyle Münich-Re Grubu'nun yazmış olduğu prim miktarı brüt 14,2 milyar DM gibi çok büyük bir rakama ulaşmıştır ve bunun % 80'i Ana şirket tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak, Grup faaliyetleri hakkında bilgi veren rapordan da açıkça anlaşılacağı üzere Grup rakamlarına olan yaklaşım, İngiliz şirketlerinin uygulamasından bir dereceye kadar farklı olmuştur.

Olaya bütünüyle bakıldığında, şirketin hazırlamış olduğu rapor, Münich-Re'nin faaliyet-

leri hakkında küçük, fakat bazı yeni bilgiler vermektedir. Şöyle ki; Grub'un yazmış olduğu işlerin % 50'si Almanya dışından gelmektedir ve bunun Ana şirket hesabına düşen payı % 45'dir. Diğer bir sürpriz olmayan gerçek ise yatırım kârının geçen yıla göre çok az bir farkla artmış olmasıdır. Bunun da nedeni şirket yan kuruluşlarının prim gelirlerini faiz oranları daha yüksek olan ülkelere yatırıma yönlendirmeleri olmuştur. Olağan dışı diğer bir konuda, Münich-Re'nin, geçtiğimiz yılın faaliyetlerini anlatan uzun raporlara rağmen, kazanılmış primin % 8,4'üne tekbül eden net 962 milyon DM'lik zararını fazla açık etmemeye çalışmasıdır.

Diğer taraftan, Avrupa'daki fırtına hasarları dahil edilmediği takdirde hem Almanya, hem de Almanya-dışı işlerde olumlu yönde bir gelişme kaydedildiği not edilmiştir. Tabii bu yorum Münich-Re'nin tüm Avrupalı rakipleri için de geçerlidir.

Almanya içi işlerde Alman hayat sigortacıları ülkeye yeni katılan 5 yeni Eyaletin olumlu etkisi ile oldukça başarılı bir yıl geçirmişler ve yazılan prim rekor seviyeye ulaşmıştır. Böylece Hayat branşı 2 milyar 676 milyon DM tutarındaki brüt prim ile geçen yıla göre % 18 lik bir artış sağlayarak ülke sigorta piyasasının en büyük branşı olmuş ve tüm branşlar içinde % 20 paya ulaşmıştır. Ülke içi kârlar az bir miktar düşmüşse de, toplam olarak 88 milyon DM bir fazla yaratılmıştır.

Hayat-dışı branşlarda ise büyüme hayat branşı kadar olmamıştır. Bunun en büyük nedeni Alman Mark'ının yabancı paralar, özellikle Amerikan Doları karşısında güçlü para

olma özelliğinden kaynaklanmaktadır. Ülke dışı işlerde geçen yıla oranla sadece % 8 gibi bir büyüme kaydedilebilmiştir.

Ferdi Branşlara gelince, en etkili rakamlar Ferdi Kaza Branşından gelmektedir. Örneğin brüt prim 702 milyon DM'a ulaşarak geçen yıla göre % 9 luk bir artış sağlanmıştır. Bu branş, yurt dışı işlerde meydana gelen büyük hasarlara rağmen yine de sektörün en kârlı branşı olmuştur.

Yangın, hayat-dışı işlerin en büyük branşı olarak devam etmekle birlikte brüt primde bir oynama olmamış ve geçen yıl 2,5 milyar DM olarak gerçekleşmiştir. Net hasar miktarı 365 milyon DM'dan 227 milyon DM'a düşmüş, endüstriyel yangın rizikolarına verilen uygun olmayan fiyatlara rağmen yine de pozitif sonuç alınabilmektedir.

Ülke dışı işlerde ise fırtına hasarları şirkete, 1989 yılında Hugo fırtınasının vermiş olduğu zarardan çok daha fazlasını vermiştir. Sadece bu branşların geçen yılki 143 milyon DM lık kârlı neticelerinin bu yıl 181 milyon DM lık zarara dönüşmesi bu gelişmeye iyi bir örnektir. Münich-Re'nin iç piyasadaki hakim durumu göz önüne alındığı takdirde toplam hasarların yarısının iç piyasadan kaynaklanması sürpriz değildir. Ancak, Şirket, üzerinde taşıdığı risk miktarını tam olarak açıklamamakta, sadece, hasarların yarıdan fazlasının konservasyonda kaldığını belirtmektedir.

Sonuçların kötüleştiği diğer bir alan ise Otomobil Sigortalarıdır. Bu branşta net zarar 53 milyon DM'dan 98 milyon DM'a yükselirken, prim miktarı sadece % 2 gibi bir oran artabilmiştir.

Asıl sorunlu branş ise Sorumluluk Sigortalarıdır. Bu branşta

prim % 10 un üzerinde bir düşüş kaydetmiş, net zarar ise 543 milyon DM'a yükselmiştir. Bu miktar, kazanılmış primin % 47'si tutarındadır. Almanlara göre sorumluluk sigortalarında sonuç: bir kez daha "çok olumsuz"dur.

Ülke içi işlerde sonuçlar brake even noktasında iken, A.B.D. işlerinde özellikle Mesleki Sorumluluk Branşında, sonuçlar çok olumsuz gelişme göstermiştir. Münich-Re, özellikle tasarruflar ve ikrazat konularında baş gösteren bir kriz nedeniyle Amerikan muhasebecileri ve avukatlarından oldukça önemli hasarlar aldıklarını kabul etmektedir.

Ayrıca, sorunların daha da kötüleştiğini vurgulamak amacıyla çevre kirliliği ve ürün sorumluluğu hasarlarında önemli artışlar olduğu belirtilmektedir.

Münich-Re'nin Yükümlülük Karşılama Yeterliliği (Solvency Margin), oldukça muhafazakâr Alman muhasebe metodlarına göre % 15.1 olarak hesaplanmıştır. Kuşkusuz raporda 2,6 milyar DM olarak belirtilen Münich-Re'nin net değeri, Alman sigorta şirketlerindeki hisseleri gerçek değerleriyle gösterilmiş olsaydı iki katından daha fazla bir miktar olacaktı.

THE RE REPORT
Şubat 1992

Sigortalı Gemiler İçin Yeni Bir Yükümlülük

Dünya ticaret filosu yaş ortalamasında son yıllarda görülen yükselme ve özellikle yaşlı dökme yük gemileri hasarlarındaki artış, tekne sigortacılarını yeni önlemler almaya yöneltmiştir. Bu çerçevede, Londra'daki "Joint Hull Committee" tarafından, bu yıl başından itibaren, yeni bir "geminin yapısal durum yü-

kümlülüğü (structural condition warranty)" getirilmiştir. Bu yükümlülük, geminin yapısal durumunu belirlemek için "Salvage Association" ya da bu kuruluşun belirleyeceği ilkeler dahilinde başka kurumlar tarafından ekspertiz yapılmasını öngörmektedir. Bu işlemin, hem ekspertiz masraflarının kendileri tarafından ödenmesi,

hem de gemilerin ekspertiz sırasında boş durumda olmaları gereği nedeniyle donatanlar açısından ek maliyetler getireceği tahmin edilmektedir.

Özellikle 12 yaşın üzerindeki dökme yük ve 15 yaşın üzerin-

deki diğer tip gemiler için yapılmasının uygun olacağı düşünülen ekspertizin bitiminde, geminin yapısal durumu ile ilgili olarak donatana, yerine getirilmesi gereken hususlar bildirilecek ve ancak bunların be-

lirli bir zaman süresi içinde yerine getirilmesi halinde, bu durumu bildirir bir belge verilebilecektir.

Joint Hull Committee Başkanı Roger Nixon, getirilen yükümlülüğün Sınıflandırma Kurumlarının işini destekler nitelikte ve halen bütün 15 yaşın üzerindeki dökme yük gemilerinin kötü riziko olduğu yolundaki genellemeye karşı yaşlı ama iyi durumda gemilere sahip donatanlar için olumlu bir gelişme olduğunu savunmaktadır. Ancak, birçok yaşlı teknenin hurdaya çıkmasının da kaçınılmaz olacağı sanılmaktadır.

MARINE and AVIATION
INSURANCE REPORT
Şubat 1992

LIRMA INFORMATION
BULLETIN Nisan 1992

A lman Yangın Sigorta Piyasası, 1.7.1994 de uygulanmaya başlanacak "Avrupa Topluluğu Üçüncü Hayat-Dışı Direktifi" nedeniyle reorganize olmak durumunda...

Almanya'da yangın ve tabii afetler branşında tekel işletmeciliği yapan tamamı halka ait, ilki 1676 tarihinde tesis edilmiş

12 mütüel sigorta kuruluşu bulunmaktadır.

Aşağıdaki listeden de anlaşılacağı gibi 1990 yılında bu şirketler 2 milyar DM (1.2 milyar US \$) prim üretmişlerdir.

Genellikle binalar için yangın, fırtına, dolu, zelzele ve sel gibi afetlere karşı teminat veren bu şirketler (Bavyera Eyaletindekiler hariç) yangın si-

gortalarını zorunlu olarak satmaktadırlar.

Yukarıda adı geçen direktifin üçüncü maddesi mecburi sesyonların kaldırılmasıyla ilgilidir. Şayet bu Direktif üçüncü maddesiyle birlikte Avrupa Komisyonundan geçerse, ki beklenen budur, Bonn Hükümeti için anayasal bir sorun söz konusu olacaktır. Zira Alman Anayasasına göre, halkın kontrol ettiği sigorta şirketlerini yöneten kanun her Eyaletin kendisine özel olup Alman Federasyonunu bağlamamaktadır. Bu nedenle Bonn Hükümetinin üçüncü maddeye uyması beklenilemez. Bu durumda Avrupa Komisyonu' nun Almanya'yı Avrupa Mahkemesine vermesi beklenmektedir. Dava devamınca monopolün de devam edeceği şüphesizdir. Almanya'da tekel fikrini savunanlar optimist bir görüşle madde 3'ün tamamen kalkmasını beklemektedirler.

ALMAN YANGIN VE TABİİ AFETLER TEKEL 1990 BRÜT PRİMİ VE MECBURİ SESYON SİGORTACILARI (MİLYON DM)

Badische Gebäudevers. - anstalt, Karlsruhe	183.8
Bayerische Landesbrandvers. - anstalt, Munich	499.5
Braunschweigische Landesbrandvers. - anstalt, Braunschweig	32.5
Feuersozietät Berlin, Berlin	149.8
Hamburger Feuerkasse, Hamburg	108.8
Hessische Brandvers. - kammer, Darmstadt	125.3
Hessische Brandvers. - anstalt, Kassel	199.9
Lippische Landes-Brandvers. - anstalt, Detmold	141.0
Nassauische Brandvers. - anstalt, Wiesbaden	91.8
Oldenburgische Landesbrandkasse, Oldenburg	51.4
Ostfriesische Landschaftliche Brandkasse, Aurich	33.1
Württembergische Gebäudebrandverst., Stuttgart	299.0

1.917.9

WORLD INSURANCE
REPORT Mart 1992